

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoZm/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4107222340
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4107222340.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a Mgr. Erika Németha, v právnej veci žalobcu: Ing. W. T., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt O. XXX/XXX, B., zastúpený: Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, IČO: 36 856 282, proti žalovanému: W. O., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt W. XXXX/X, B., zastúpený: Mgr. Elena Szabóová, advokátka, so sídlom Hlavné námestie 7, 940 01 Nové Zámky, o zaplatenie zmenkovej sumy 16.596,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 29CbZm/6/2008 - 281 zo dňa 15.12.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 29CbZm/6/2008 - 281 zo dňa 15.12.2017 p o t v r d z u j e .

II. Odvolací súd p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom, ktorý odvolaním napadol žalovaný, zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Nitra č. k. 29Zm/146/2007 - 14 zo dňa 11.03.2008 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 29CbZm/6/2008 - 89 zo dňa 11.03.2010 ponechal v platnosti v celom rozsahu (I. výrok) a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov námietkového konania vo výške 2.735,61 eura, ktorú je potrebné zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcu, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 471 ods. 2 a § 474 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 175 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, článkom I. § 4, § 10, § 17 ods. 1 veta prvá, § 30 ods. 1 a ods. 2, § 31 ods. 1 a ods. 2, § 32 ods. 1 a ods. 2, § 33 ods. 1 a 2, § 70 ods. 1, § 75, § 76 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný dňa 16.10.2007, teda ešte podľa Občianskeho súdneho poriadku (OSP). Súd prvej inštancie preto vec sp. zn. 29CbZm/6/2008 (pôvodná spisová značka 29Zm/146/2007) dokončil podľa dovtedajších predpisov - OSP.

4. Súd prvej inštancie dospel v konaní o námietkach žalovaného, ktoré podal v zákonnej trojdňovej lehote v súlade s § 175 ods. 1 a 4 OSP odo dňa, kedy mu bol doručený zmenkový platobný rozkaz č. k. 29Zm/146/2007 - 14 zo dňa 11.03.2008, k nasledovným skutkovým a právnym zisteniam: Predmetom námietkového konania boli práva a povinnosti účastníkov konania zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný

dňa 23.09.2005 v Nových Zámkoch. Jedná sa o zabezpečovaciu zmenku, "bez protestu", ktorá nebola vystavená ako blankozmenka. Ide o vlastnú zmenku, ktorú vystavil žalovaný na rad žalobcu. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmenka zo dňa 23.09.2005 má všetky zákonom vyžadované podstatné náležitosti vlastnej zmenky podľa Článku I. § 75 ZZŠ v spojení s Článkom I. § 76 ZZŠ. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmenka je platná.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že za podpisom zmenky zo dňa 23.09.2005 je kauzálny vzťah - pôžička žalobcu žalovanému vo výške 500.000,- Sk (16.596,96 eur), resp. žalovaný, na ktorom je dôkazné bremeno nepreukázal opak. Vzhľadom na „koncentračnú zásadu“ v námietkovom konaní (§ 175 ods. 4 prvá veta za bodkočiarkou OSP), predmetom dokazovania v námietkovom konaní boli iba námietky, ktoré boli uvedené v námietkach žalovaného zo dňa 28.03.2008. Námietky žalovaného zo dňa 28.03.2008 súd prvej inštancie vyhodnotil jednak ako absolútne a jednak aj ako relatívne námietky, podané podľa Článku I. § 17 ZZŠ. Zároveň sa jedná aj o námietky podľa Článku I. § 10 ZZŠ.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že absolútne (vecné) námietky žalovaného v plnom rozsahu neobstoja. Predmetom námietkového konania je vlastná zmenka zo dňa 23.09.2005, ktorú vystavil žalovaný v Nových Zámkoch na rad žalobcu, so zmenkovou sumou 500.000,- Sk (teraz 16.596,96 eur). Zmenka bola splatná dňa 30.04.2006. V zmenke je síce uvedené "bez protestu", ale nakoľko sa jedná o zmenkovoprávny vzťah priameho dlžníka (vystaviteľa zmenky), táto doložka nemá absolútne žiaden právny význam. Žalovaný síce namieťa, že sa jedná o planú zmenku, teda zmenku vydanú bez ekonomického dôvodu, ktorá sa nevzťahuje k žiadnej pohľadávke, ale žalovaný, na ktorom je vzhľadom na skriptúrny charakter zmenky výlučné dôkazné bremeno, túto skutočnosť nijakým spôsobom nepreukázal. Žalovaný teda nepreukázal, že by za zmenkou zo dňa 23.09.2005 nebola žiadna kauza. Nedostatok kauzálneho záväzku by spôsobil, že by sa jednalo o planú zmenku, a tým pádom by súd nemohol priznať žalobcovi voči žalovanému zmenkovú sumu s príslušenstvom. Naproti tomu žalobca uviedol, že za vystavením zmenky je pôžička žalovanému zo dňa 23.09.2005. Na žalobcovi nie je vzhľadom na abstraktný charakter zmenky a jej skriptúrnu povahu dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne kauzálneho záväzku je výlučne na žalovanom ako vystaviteľovi zmenky a priamom dlžníkovi veriteľa (žalobcu). Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný ohľadne neexistencie kauzálneho záväzku neunesol svoje dôkazné bremeno. Žalovaný takisto nepreukázal, že by nepodpísal zmenku zo dňa 23.09.2005 ako vystaviteľ a avalista. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že celý text zmenky (okrem dvoch podpisov žalovaného ako vystaviteľa zmenky a avalistu) vyplnil žalobca R. W. T. dvomi písacími nariadeniami. Vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectvo, odbor ručné písmo, Mgr. Danielou Novosádovou, č. posudku 6/2017 zo dňa 17.03.2017. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že sporné podpisy vyhotovené k priezvisku a menu O. W. (ako vystaviteľ a ako avalista) sú pravými podpismi žalovaného W. O.. V znaleckom posudku sa ďalej konštatuje, že ide o nacvičené nečitateľné podpisy, vyhotovené z dvoch častí. V podpisoch neboli zistené znaky technického alebo mechanického falšovania. Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že zmenku zo dňa 23.09.2005 podpísal ako vystaviteľ a aval žalovaný W. O.. Žalovaný nepreukázal, že by sa jednalo u zmenky zo dňa 23.09.2005 o blankozmenku. Takisto nepreukázal, že by text zmenky bol dodatočne menený. Ako vyplýva aj z uvedeného znaleckého posudku, text zmenky (okrem dvoch podpisov W. O.) napísala tá istá osoba. Žalobca tvrdí, že tento text napísal on a súd prvej inštancie nemá dôvod mu neveriť. Aj v prípade, že by tento text napísala tretia osoba, nič by to nezmenilo na platnosti zmenky zo dňa 23.09.2005. Podľa názoru súdu prvej inštancie je irelevantné, či bol text zmenky napísaný jedným, dvomi alebo viacerými písacími nariadeniami. Písacie nariadenia nemusia byť celú dobu funkčné a kazia sa. Žalovaný takisto namieťa, že zmenka zo dňa 23.09.2005 je neplatná, nakoľko jeho podpis nepokrýva údaje v zmenke ohľadne splatnosti a domicilu. Nahliadnutím do zmenky mal súd prvej inštancie za preukázané, že podpis žalovaného W. O. naozaj nepokrýva údaje v zmenke zo dňa 23.09.2005 ohľadne splatnosti zmenky a domicilu. Nejedná sa však o podstatnú náležitosť zmenky a počítá s tým Článok I. § 76 (Ak chýba náležitosť) ods. 1 a 3 ZZŠ. V tomto prípade súd prvej inštancie považoval miesto vystavenia zmenky (Nové Zámky) za miesto platobné. Preto súd prvej inštancie nepovažoval zmenku za neplatnú ani z tohto dôvodu. Súd prvej inštancie nepovažoval zmenku zo dňa 23.09.2005 za neplatnú ani z dôvodu, že žalovaný W. O. podpísal zmenku zároveň ako zmenkový dlžník a aj ako zmenkový ručiteľ. S touto alternatívou počítá aj ZZŠ - Článok I. § 30 (Predpoklady) ods. 2 ZZŠ v spojení s Článkom I. § 32 (Záväzok rukojemcu) ods. 2 ZZŠ. Podľa uvedených ustanovení ZZŠ žalovaný W. O. dal zmenečné rukojemstvo na zmenku ako osoba, ktorá sa už na zmenku podpísala ako vystaviteľ. Záväzok žalovaného W. O. by bol platný aj vtedy, ak by záväzok, za ktorý sa zaručil bol neplatný z iného dôvodu než pre vadu formy. Medzi platobným miestom zo zmenky a domicilom nemôže byť rozpor,

nakoľko tieto údaje v zmenke nie sú kryté podpisom vystaviteľa W. O.. Okrem toho miesto splatnosti zo zmenky a domicila nie sú v rozpore, nakoľko sa nachádzajú na tej istej adrese (Štefánikova 100, 941 11 Palárikovo). Zmenková pohľadávka žalobcu voči žalovanému nie je ani premlčaná, nakoľko sa na ňu vzťahuje všeobecná trojročná premlčacia doba podľa Článku I. § 70 (Lehoty) ods. 1 ZZŠ. Zmenka zo dňa 23.09.2005 bola splatná dňa 30.04.2006. Návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný 16.10.2007, teda v trojročnej premlčacej lehote. Upomienkou zo dňa 28.05.2007 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzval žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 500.000,-- Sk, na čo žalovaný vôbec nereagoval, a ani nerozporoval uplatnenú zmenkovú pohľadávku voči žalobcovi. Vzhľadom na to, že žalovaný je priamy dlžník zo zmenky a zmenka má fixnú platnosť (30.04.2006), nebolo potrebné ani ho vyzývať na preplatenie zmenky a vyhotovovať protestnú listinu.

7. Podľa názoru súdu ani relatívne námietky žalovaného v plnom rozsahu neobstoja. Súd prvej inštancie poukázal na to, že si nevie predstaviť, ako by žalovaný preukázal, že dňa 23.09.2005 bol po pracovnej dobe na jarmoku v O., a prečo by v tento deň nemohol podpísať zmenku zo dňa 23.09.2005. Podľa ustálenej judikatúry na platnosť zmenky nemá vplyv ani to, či zmenka bola podpísaná dňa 23.09.2005 alebo v niektorý nasledujúci deň, resp. že zmenka nebola podpísaná v Nových Zámkoch, ale niekde inde. Táto skutočnosť je vzhľadom na charakter zmenky irelevantná. Súd prvej inštancie rovnako poukázal aj na to, že rovnako si nevie predstaviť ani to, že by sa takáto skutočnosť dala preukázať. Takisto je právne irelevantné, čo údajne povedal žalobca R.. W. T. v súvislosti s trestným stíhaním žalovaného. Irelevantné je aj to, aké vzťahy udržiavali alebo neudržiavali medzi sebou žalobca a žalovaný. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že predmetnú zmenku zo dňa 23.09.2005 podpísal žalovaný W. O. ako vystaviteľ a avalista.

8. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v námietkovom konaní nepreukázal svoje tvrdenia a tým neuniesol dôkazné bremeno, súd prvej inštancie podľa § 175 ods. 4 druhá veta OSP ponechal zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Nitra zo dňa 11.03.2008, č. k. 29Zm/146/2007 - 14 voči žalovanému v platnosti v celom rozsahu.

9. O trovách námietkového konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd priznáva náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Trovy námietkového konania žalobcu pozostávajú z trov právneho zastúpenia žalobcu v námietkovom konaní vo výške 2.735,61 eura, ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vyčíslil podľa jednotlivých úkonov právnych služieb. Žalobca si takisto vyúčtoval preddavok na trovy spojené so znaleckým posudkom 500,-- eur. Zo súdneho spisu, ako aj súdneho registra vo veci 29CbZm/6/2008 však nevyplývalo, že by žalobca zaplatil preddavok na trovy spojené so znaleckým posudkom. Zaplatený súdny poplatok za návrh (na vydanie zmenkového platobného rozkazu) vo výške 30.000,-- Sk a trovy právneho zastúpenia žalobcu v konaní o vydanie zmenkového platobného rozkazu vo výške 23.323,-- Sk boli žalobcovi priznané už zmenkovým platobným rozkazom zo dňa 11.03.2008, č. k. 29Zm/146/2007 - 14. Tieto trovy preto nie sú súčasťou trov námietkového konania.

10. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu napadol včas podaným odvolaním žalovaný.

11. Žalovaný v odvolaní uviedol, že v námietkach namietal neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi ním a žalobcom. Súd prvej inštancie konštatoval, že dôkazné bremeno ohľadom kauzálneho záväzku je výlučne na žalovanom ako vystaviteľovi zmenky. Žalovaný tento záver súdu prvej inštancie odmietol, nakoľko na nikom nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Ak žalovaný tvrdil absenciu kauzy a kauzálny vzťah tvrdil žalobca, došlo k presunu dôkazného bremena v tom, že žalobca pôžičku poskytol a nemožno pričítať na ťarchu žalovanému, že nepreukázal neexistenciu niečoho. Ak žalobca tvrdil, že kauzálnym vzťahom je pôžička a žalovaný žiadny kauzálny vzťah nezmieňoval, ale výhradne sa bránil tým, že neexistoval, existenciu pôžičky - tak zmluvy o pôžičke, ako aj odovzdanie peňazí (vzhľadom na to, že pôžička je reálnym kontraktom) je povinný preukázať žalobca, ktorý toto tvrdenie do konania vniesol. Ak ide o planú zmenku, súd nemôže priznať žalobcovi právo na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom. Nariadené znalecké dokazovanie nedalo podľa žalovaného odpoveď na jeho tvrdenie, že pri 100 % zväčšení zmenky sú oba uvedené podpisy v časti priezviska približne zhodné, akoby kopírované, pričom pri výsluchu znalkyne táto uviedla, že obvykle úplná zhoda naznačuje falšovanie. Vzhľadom na to, že ide o vlastnú zmenku a

absentuje akákoľvek dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke a aj chýbajúcej zmienky o tom, že by zmenka bola vystavená ako blankozmenka, žalovaný namieta, že text zmenky bol dodatočne menený a navyiac napísaný dvomi rôznymi osobami. Vzhľadom na formálnu prísnosť zmenky sú akékoľvek zmeny už raz vystavenej zmenky neprípustné a sú spôsobilé privodiť neplatnosť zmenky ako celku. Zo zmenky je zrejmé, že jej rôzne náležitosti boli vyplnené dvomi rôznymi perami, čo nasvedčuje pre dodatočné dopĺňovanie náležitostí zmenky, pričom sa však zmenkový veriteľ v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu nezmieňuje o tom, ktoré z náležitostí mal vyplniť zmenkový dlžník ako vystaviteľ zmenky, a ktoré mali byť do textu zmenky pojaté dodatočne a ani o osobe, ktorá tieto zmeny vykonala a nakoniec ani o právnom dôvode, ktorý dotyčnú osobu na vyplnenie chýbajúcich náležitostí zmenky oprávňoval. Keďže zmenka pri jej vystavení nebola deklarovaná za blankozmenku, jej dodatočné menenie zakladá neplatnosť zmenky podľa § 1 ZZŠ. Vzhľadom na to, že doplnenie zmenky sa malo týkať podstatných údajov, ktorými sú výška zmenkovej sumy a dátum jej splatnosti a tiež určenia zmenkového veriteľa, nemohol záväzok vystaviteľa zmenky na zaplatenie do zmenky doplnenej sumy vzniknúť skôr, ako by sa vystaviteľ zmenky o tejto skutočnosti dozvedel alebo dozvedieť mohol a z rovnakého dôvodu sa nemohol dňa 01.05.2006 dostať do omeškania so zaplatením zmenky. Súd tvrdí, že zmenka má fixnú splatnosť, avšak nevysporiada sa s tým, kto túto splatnosť na zmenu vyznačil, a či bola vyznačená pri tvrdenom podpísaní zmenky. Podpis na zmenke, ktorá bola v origináli predložená k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, nepokrýva celý obsah zmenky, pretože podpis vystaviteľa zmenky sa nachádza nad údajmi identifikujúcimi vystaviteľa, ale aj nad údajmi o mieste platenia a domicile zmenky. Súd prvej inštancie nedal v rozsudku úplnú odpoveď ani na námietku žalovaného týkajúcu sa rozporu medzi miestom vystavenia, platobným miestom a miestom bydliska vystaviteľa zmenky. Vzhľadom na odlišnú úpravu zákonných prezumpcií vlastnej zmenky oproti cudzej zmenke podľa § 76 ZZŠ, týkajúcich sa označených miest, zakladá tento rozpor neplatnosť zmenky pre rozpornosť v jej náležitostiach. Okrem toho, domicilátom sa označuje osoba, ktorej alebo prostredníctvom ktorej sa má platiť zmenková suma, pričom táto osoba je odlišná od osoby tak zmenkového dlžníka ako aj zmenkového veriteľa. Žalobca namieta aj proti argumentácii súdu týkajúcej sa premlčania tak, ako je uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku. Odôvodnenie rozsudku nevyhovuje zákonným kritériám, ktoré naň kladie ustanovenie § 157 ods. 2 OSP a porušuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého sa súd musí vysporiadať v rozhodnutí so všetkými argumentmi, ktoré sú pre vec podstatné. Keďže od meritórneho posúdenia žalobou uplatneného nároku závisí aj výrok o náhrade trov námietkového konania, napáda žalovaný aj tento výrok. Žalovaný sa odvolacím návrhom domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil, a aby vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca.

13. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku vysporiadal so všetkými námietkami uplatnenými žalovaným a zdôvodnil, z akých dôvodov je zmenka platnou zmenkou, a prečo ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti v celom rozsahu. Žalobca sa s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie uvedenou v napadnutom rozsudku stotožňuje a poukázal aj na svoje predchádzajúce vyjadrenia, ktoré urobil v konaní. Žalovaným namietaná neexistencia kauzy a s ňou súvisiace dôkazné bremeno v konaní žalovaný vníma nesprávne. Žalovaným uvádzaná právna argumentácia popiera samotnú podstatu zmenky, ktorá by podľa neho nebola ničím iným než písomným potvrdením záväzku a v princípe by neexistoval rozdiel medzi ňou a napr. uznaním dlhu. Pri podaní žaloby žalobca neuvádzal v žalobe žiadnu kauzu. Nemôže tak byť na strane žalobcu dôkazné bremeno ohľadne kauzálneho záväzku, ktorého (ne)existenciu uvádza žalovaný v podaných námietkach ako prvý. Námietka nemôže smerovať voči niečomu, čo nie je tvrdené alebo uvádzané. Žalobca, pokiaľ ide o právnú argumentáciu, poukázal vo vyjadrení aj na analogické súdne rozhodnutie Krajského súdu v Žiline so sp. zn. 14CoZm/53/2014 zo dňa 27.11.2014. Žalobca poukázal ďalej na to, že žalovaný namieta neexistenciu doslovne čohokoľvek - napr. aj neexistenciu náležitostí zmenky v čase jej podpísania vystaviteľom (námietka dodatočného zmenu textu zmenky), hoci súčasne tvrdí, že zmenu nevidel ani nepodpísal. Tento jeho postoj a následné objektívne preukázanie opaku v konaní (znaleckým posudkom) sú potom typické pre celé konanie a podľa žalobcu významné aj vo vzťahu k hodnoteniu pravdivosti vyjadrení žalovaného ako účastníka konania. V konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, ktoré údaje boli na zmenke vyplnené, a ktoré jednotlivé zápisy na zmenke realizoval. Tvrdenia žalovaného uvedené v námietkach neboli preukázané alebo nemali vplyv na platnosť zmenky. Rovnako bolo znaleckým posudkom i výsluchom znalca na pojednávaní preukázané, že podpis vystaviteľa zmenky je vlastnoručným podpisom žalovaného. Súd prvej inštancie dospel po

vykonaní dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. V dôsledku skutočností uvedených žalobcom vo vyjadrení navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Žalobca súčasne navrhol, aby odvolací súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 395,46 eura.

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), a po preskúmaní obsahu spisu, napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto je potrebné potvrdiť ho.

15. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca (v terminológii OSP označovaný aj ako navrhovateľ) sa domáhal návrhom, ktorý podal Okresnému súdu Nitra ako súdu prvej inštancie dňa 16.10.2007, voči žalovanému (v terminológii OSP označovaný aj ako odporca) vydania zmenkového platobného rozkazu. Vzhľadom k tomu, že žalobca predložil súdu prvej inštancie prvopis zmenky zo dňa 23.09.2005, o pravosti ktorej nebolo dôvodu pochybovať, súd prvej inštancie dňa 11.03.2008 vydal podľa § 175 ods. 1 OSP zmenkový platobný rozkaz č. k. 29Zm 146/2007 - 14, ktorý bol doručený žalovanému dňa 25.03.2008. Keďže pri opise zmenkového platobného rozkazu došlo k zrejším nesprávnostiam, súd prvej inštancie tieto opravil opravným uznesením č. k. 29CbZm/6/2008 - 89 zo dňa 11.03.2010. Žalovaný v súlade s § 175 ods. 1 veta prvá OSP podal dňa 28.03.2008 proti zmenkovému platobnému rozkazu v zákonnej trojdňovej lehote námietky. O námietkach žalovaného rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom.

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

19. Podľa čl. I § 4 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“), zmenku možno urobiť sročnou u tretej osoby, a to buď v mieste bydliska zmenečníka, alebo v inom mieste.

20. Podľa čl. I § 38 ods. 1 zákona zmenkového a šekového, zmenku sročnú v určitý deň alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní musí majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden deň z nasledujúcich dvoch pracovných dní.

21. Podľa čl. I § 70 ods. 1 a 2 zákona zmenkového a šekového, (1) zmenečné nároky proti prijímateľovi sa premlčujú v troch rokoch odo dňa sročnosti zmenky. (2) Nároky majiteľa proti indosantom a proti vystaviteľovi sa premlčujú v jednom roku od dáta protestu včas urobeného alebo pri doložke „bez trov“ v jednom roku odo dňa sročnosti zmenky.

22. Podľa čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového, vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj sročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

23. Podľa čl. I § 76 ods. 1 zákona zmenkového a šekového, listina, v ktorej chýba niektorá náležitosť uvedená v predchádzajúcom paragrafe, nie je platná ako vlastná zmenka, s výhradou prípadov uvedených v nasledujúcich odsekoch.

24. Podľa čl. I § 76 ods. 3 zákona zmenkového a šekového, ak niet osobitného údaja, platí, že miesto vystavenia zmenky je miestom platobným a zároveň miestom vystaviteľovho bydliska.

25. Podľa čl. I § 77 ods. 1 a 2 zákona zmenkového a šekového, (1) pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), sročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74). (2) Pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nesrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8), a o blankozmenke (§ 10).

26. Podľa § čl. III § 9a veta prvá zákona zmenkového a šekového, zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, sa odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike považujú za zmenky a šeky, ktoré znejú na eurá a sú splatné v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením zmenkovej sumy alebo šekovej sumy zo slovenskej meny na eurá podľa konverzného kurzu a so zaokrúhlením na dve desatinné miesta na najbližší eurocent v súlade s pravidlami pre prechod zo slovenskej meny na euro, ktoré ustanovujú osobitné predpisy.

27. Odvolací súd primárne v procesnej rovine uvádza, že prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP zakotvuje princíp, podľa ktorého sa konania o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze, začaté za právneho režimu Občianskeho súdneho poriadku, dokončí podľa tohto režimu aj za účinnosti nového procesného režimu Civilného sporového poriadku. Tento princíp je odôvodnený vždy v prípadoch, ak zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypúšťa, a preto už začaté konania ohľadne tohto inštitútu sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov. Keďže inštitút zmenkového platobného rozkazu, upravený v § 175 OSP (v znení do 22.12.2015), Civilný sporový poriadok neupravuje, bolo potrebné aplikovať na toto odvolacie konanie, ktoré sa začalo podaním odvolania už za účinnosti Civilného sporového poriadku, procesný režim Občianskeho súdneho poriadku, avšak len na (vypustený) inštitút zmenkového platobného rozkazu. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd posudzoval samotné konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu, vrátane prvoinštančného konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu podľa doterajších predpisov (§ 175 OSP v znení do 22.12.2015), no na odvolacie konanie, ktoré začalo podaním odvolania žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie už za účinnosti Civilného sporového poriadku, a ktoré upravuje aj Civilný sporový poriadok, aplikoval už ustanovenia základného civilnoprocesného kódexu - Civilného sporového poriadku. Uvedené závery vyplývajú aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), napr. uznesenie sp. zn. 1Obo/15/2017 z 30.01.2018, uznesenie sp. zn. 3Obdo/23/2018 z 25.07.2018, uznesenie sp. zn. 3Obo/10/2018 z 26.07.2018, uznesenie sp. zn. 3Obdo/37/2017 z 11.01.2018.

28. Nakoľko odvolací súd v odvolacom konaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci postupoval procesne správne, správne zistil aj skutkový stav, z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležite, v rozsahu potrebnom pre jeho preskúmanie, odôvodnil, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a v súlade s § 387 ods. 2 CSP sa preto v odôvodnení svojho rozhodnutia o odvolaní obmedzuje na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

29. Civilný sporový poriadok v ustanovení obsiahnutom v § 387 ods. 3 veta druhá ďalej vyžaduje, aby sa aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd vysporiadal v odôvodnení s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podstatnými tvrdeniami na účely ustanovenia § 387 ods. 3 veta druhá CSP sú len také tvrdenia odvolateľa uvedené v odvolaní, ktoré majú vecnú súvislosť s prejednávanou vecou, a ktoré sú v prípade ich preukázania, samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami, spôsobilé prívodiť odvolateľovi priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

30. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP in fine) a za účelom vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) uvádza, že žalovaný namieta posúdenie otázky nositeľa dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu kauzy, resp. jej neexistencie, zo strany súdu prvej inštancie s tým, že podľa názoru žalovaného dôkazné bremeno preukázania existencie kauzy spočívalo v celom rozsahu na žalobcovi. Odvolací súd ohľadom otázky dôkazného bremena uvádza, že základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, vedenom na súde prvej inštancie, bolo vzhľadom na prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa konania o zmenkovom platobnom rozkaze dokončia podľa dovtedajších predpisov, ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého sú účastníci (v terminológii Civilného sporového poriadku sporové strany) povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Toto ustanovenie zakotvovalo dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je tento určovaný závermi vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že ho súd nepovažuje za pravdivé), je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Dôkazné bremeno teda predstavuje procesnú zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmysel dôkazného bremena spočíva v tom, aby súdu bolo umožnené rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, či už z dôvodu nečinnosti účastníka alebo z objektívnych dôvodov nemohla byť preukázaná.

31. Vo vzťahu k prejednávanej veci je potrebné zaoberať sa otázkou dôkazného bremena ohľadom námietky nedostatku kauzy, ktorú námietku žalovaný uplatnil v rámci svojej obrany voči vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. Žalovaný tvrdil, že dôkazné bremeno preukázania existencie kauzy, teda preukázania dlhu žalovaného, zaťažovalo žalobcu. Z návrhu žalobcu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia zmenkovej sumy spolu s príslušenstvom je zrejmé, že žalobca žiadny kauzálny vzťah, ktorý by mal byť pozadím vystavenej zmenky, neuvádzal. Žalobca svoj návrh odôvodnil výlučne odkazom na zmenku vystavenú žalovaným s tým, že žalovaný nič neuhradil, a to ani na základe upomienky žalobcu zo dňa 28.05.2007, na ktorú žalovaný nijakým spôsobom nereagoval a uplatnenú zmenkovú pohľadávku ani nerozporoval. Tvrdenie o neexistencii kauzy uplatnil žalovaný v podaných námietkach, kde uviedol, že neexistoval žiadny záväzok, na základe ktorého by mal žalovaný žalobcovi zaplatiť uplatnený nárok. Ako už konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) v uznesení č. k. III. ÚS 603/2017 - 50 z 27.03.2018, z teórie zmenkového práva ako aj z judikatúry vyplýva, že dôkazné bremeno na preukázanie kauzálnych námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, t. j. takých námietok, ktoré majú svoj pôvod v mimozmenkovom vzťahu medzi dlžníkom a majiteľom zmenky, nesie žalovaný dlžník (rozsudok NS SR, sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012). Zmenka predstavuje abstraktný a nesporný záväzok a jej majiteľ nemusí pri jej predložení k plateniu ani pri prípadnom vymáhaní plnenia z nej nič preukazovať, okrem skutočnosti, že je majiteľom platnej zmenky. Platná zmenka je dostatočným dôvodom na vznik nároku na sumu, ktorá je v nej uvedená. Pokiaľ dlžník popiera existenciu záväzku zo zmenky, nesie pritom dôkazné bremeno (rozsudok NS SR sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 CoZm 53/2014 z 27.11.2014).

32. Odvolací súd k uvedenému výňatku z rozhodnutia ÚS SR dopĺňa obdobné právne názory, ktoré konštatoval NS SR v rozsudku sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012, podľa ktorého pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru. Majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom než predložením prvopisu zmenky, ktorá ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie.

33. V prejednávanej veci žalovaný argumentoval v podaných námietkach tvrdením o neexistencii kauzy zmenky. Jedná sa teda o negatívne tvrdenie, ohľadom ktorého by sa mohlo javiť, že podľa dôkaznej teórie pri takomto negatívnom tvrdení nastupuje dôkazná povinnosť protistrany, teda žalobcu, čo by znamenalo, že existenciu kauzy zmenky by musel preukazovať a doložiť žalobca. Takýto názor je však v rozpore s právnou teóriou, ustálenou právnou praxou i judikatúrou uvedenou už vyššie, v zmysle ktorej dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti kauzálnych námietok zaťažuje žalovaného. V prejednávanej veci žalovaný namietal neexistenciu akéhokoľvek záväzku, na základe ktorého by mal žalovaný zaplatiť uplatnený nárok. V reakcii na túto námietku žalovaného následne žalobca reagoval vyjadrením, v ktorom uviedol, že zmenka kryla pôžičku žalobcu poskytnutú žalovanému vo výške 500.000,-- Sk. Zo strany žalobcu však v tomto prípade nešlo o žiadnu zmenu jeho skutkových tvrdení, nakoľko pred podaním námietok žalovaného ohľadom neexistencie kauzy zmenky, keď zmenka nemala zabezpečovať žiaden záväzok žalovaného voči žalobcovi žalobca žiadnu kauzu zmenkového záväzku netvrdil a ani nebol povinný tvrdiť. Podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúceho z teórie zmenkového práva ako aj ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (ÚS SR a NS SR), ak sa žalovaný v rámci námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu bránil námietkou neexistencie dlhu z kauzálneho vzťahu, tak v dôsledku takejto námietky nevznikla žalobcovi dôkazná povinnosť tvrdenie žalovaného vyvrátiť. V tomto prípade sa jednalo o skrátené zmenkové konanie, ktoré bolo v ustanovení § 175 OSP upravené samostatne s prihliadnutím na zvláštnu povahu nárokov zo zmenky. Pohľadávka zo zmenky v takomto konaní musela byť preukázaná už v podanej žalobe listinou, ktorej formálne náležitosti upravuje hmotné právo (zákon zmenkový a šekový). V prejednávanej veci platí, že žalobca svoju uplatnenú pohľadávku zo zmenky preukázal už tým, že predložil zmenku, ktorá spĺňala zákonom zmenkovým a šekovým stanovené náležitosti a ohľadom ktorej bolo v konaní jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností vykonaným dokazovaním (znalecký posudok, výsluch znalca) preukázané, že ju žalovaný v pozícii zmenkového dlžníka vlastnoručne podpísal. Za tejto situácie, kedy pohľadávku žalobcu na zaplatenie zmenky treba mať za preukázanú, má dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu žalovaný. Žalobca by mohol byť nositeľom dôkazného bremena vo vzťahu k skutočnostiam tvrdným v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, kde však žalobca žiadnu kauzu zmenky neuvádzal a ani nebol povinný uvádzať.

34. Ako odvolací súd uviedol už vyššie, vykonaným dokazovaním bolo v konaní preukázané, že zmenku žalovaný vlastnoručne podpísal. Žalovaný týmto svojím úkonom prejavil vôľu smerujúcu k prevzatíu záväzku zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu. Ak sa žalovaný bránil v námietkach tvrdením, že neexistuje zmenkový kauzálny záväzok pre vystavenie zmenky, bolo na žalovanom, aby vysvetlil a navrhol dôkazy na preukázanie vierohodnosti jeho tvrdenia o tom, prečo vôbec takúto zmenku podpisoval. Ani k tomu však v konaní zo strany žalovaného nedošlo.

35. Žalovaný v odvolaní podľa jeho obsahu ďalej napáda skutkové závery súdu prvej inštancie (ktorý dospel k záveru o tom, že zmenka bola vlastnoručne podpísaná žalovaným, čo žalovaný popiera). Ak žalovaný namietka skutkové závery súdu prvej inštancie, jeho námietka vo svojej podstate smeruje voči výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 204/2009 zo 14.09.2011, podľa ktorého dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 OSP). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Odvolací súd k uvedenému ďalej dopĺňa, že ani do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04) a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 97/97).

36. Odvolací súd v odvolacom konaní dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie v rovine dokazovania a zisteného skutkového stavu bolo vecne správne. Odvolací súd v prejednávanej veci nezistil taký postup súdu prvej inštancie, ktorý by znamenal vybočenie z kritérií hodnotenia dôkazov tak, ako ich konštatoval ÚS SR napr. v náleze I. ÚS 350/08, podľa ktorého dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach, od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie.

Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania, a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie sa opiera o tvrdenia a relevantné dôkazy produkované v konaní.

37. Odvolací súd v tejto súvislosti ďalej uvádza, že okrem toho, že v konaní bola nepochybne preukázaná skutočnosť, že žalovaný zmenku vlastnoručne podpísal, žalovaný súčasne tvrdil, že údaje na zmenku boli dodatočne dopisované, pričom zmenka nebola vystavená ako blankozmenka. Avšak ani vo vzťahu k tejto námietke a týmto tvrdeniam žalovaný neunesol dôkazné bremeno, ktoré bolo na ňom v dôsledku ním uplatnenej námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu - žalovaný v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu neoznačil (nenavrhol vykonať) žiadny dôkaz za účelom preukázania uvedených tvrdení (teda jednak tvrdenia, že zmenka nebola vystavená ako blankozmenka a súčasne tvrdenia, že údaje boli do nej dopisované po jej podpise). Zo samotnej skutočnosti, že okrem dvoch podpisov žalovaného zvyšný text do zmenky napísal žalobca a súčasne že na zmenku bolí napísané údaje dvomi rôznymi písacími potrebami, nemožno pravidlami formálnej logiky dospieť výlučne k záveru, že do zmenky boli údaje dopisované. Odvolací súd poukazuje na tomto mieste na právnu vetu rozsudku NS SR sp. zn. 5 Obo 3/2008 z 22.10.2008, podľa ktorého z ustanovenia čl. I § 77 ods. v spojení s čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového síce vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom, a nie na žalobcovi. Pokiaľ žalovaný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť.

38. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o tom, že podpis vystaviteľa zmenky nepokrýva celý obsah zmenky, pretože podpis vystaviteľa sa nachádza nad údajmi, ktoré ho identifikujú ako aj nad údajmi o mieste platenia a domicile zmenky, odvolací súd uvádza, že aj s touto námietkou sa súd prvej inštancie správne a v dostatočnom rozsahu vysporiadal. Slovenská zmenková doktrína výslovne uvádza, že aj keď zákon zmenkový a šekový vyžaduje z hľadiska formálnej platnosti zmenky len podpis, z hľadiska legitímácie je potrebné, aby bol podpisovateľ bližšie špecifikovaný, pričom túto legitímáciu odporúča urobiť tak, že pod podpis fyzickej osoby sa uvedie najmä meno a priezvisko, bydlisko a dátum narodenia (Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový. Komentár. Právna úprava zmenky (čl. I a III). Wolters Kluwer s. r. o. : Bratislava. Prvé vydanie. 2017. ISBN 978-80-8168-721-1. - ďalej len „Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový“, s. 31). Teda postup, keď je vystaviteľ zmenky legitimovaný označením, ktoré sa nachádza až pod jeho podpisom, je správny a právne súladný.

39. Podpis vystaviteľa zmenky završuje všetky podstatné (esenciálne) náležitosti zmenky na jej lícnej strane. Podpisom vystaviteľa zmenky musia byť kryté všetky podstatné náležitosti zmenky (t. j. musí byť uvedený pod zmenkovým vyhlásením). To znamená, že podpis vystaviteľa musí byť uvedený výlučne na líci zmenky. Z hľadiska zmenkového neobstojí, ak je podpis vystaviteľa umiestnený na rube zmenky alebo prívesku. Zmenkové právo vychádza zo zásady, že vlastná zmenka, o akú ide aj v prejednávanej veci, je formálne platná, ak sú na nej uvedené podstatné náležitosti v súlade s ustanovením čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového. Ustanovenie čl. I § 76 zákona zmenkového a šekového prelamuje uvedenú zásadu a stanovuje taxatívne výnimky z nej. V prejednávanej veci, ako správne zistil súd prvej inštancie, nepokrýva podpis vystaviteľa zmenky údaj o mieste platenia a domicile. Za týchto okolností je potrebné vychádzať zo stavu, akoby na zmenke nebol vôbec uvedený údaj o splatnosti či domicile. Vystaviteľ má podľa čl. I § 77 ods. 2 v spojení s čl. I § 4 zákona zmenkového a šekového právo urobiť zmenku splatnou u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (u umiestnenca, domiciláta). Vystaviteľ vlastnej zmenky teda nie je povinný urobiť zmenku splatnou u tretej osoby - domiciláta, čo vyplýva aj z čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorej uvedenie domiciláta nie je podstatnou (esenciálnou) náležitosťou zmenky, a preto neuvedenie domiciláta na zmenke nespôsobuje jej neplatnosť podľa čl. I § 76 zákona zmenkového a šekového. Keďže podpisom vystaviteľa zmenky nie je zavŕšený ani údaj o platobnom mieste, je potrebné vychádzať zo stavu akoby na zmenke tento údaj nebol uvedený vôbec. Neuvedenie platobného miesta však zmenku nerobí neplatnou (čl. I § 76 ods. 1 a 3 zákona zmenkového a šekového), keďže v takomto prípade platí zákonná fikcia (čl. I § 76 ods. 3 zákona zmenkového a šekového), že platobným miestom je miesto vystavenia zmenky (Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový, s. 226, 24 - 25 per analogiam). Keďže

v prejednávanej veci je na zmenke vyznačené miesto vystavenia zmenky (Nové Zámky), platí fikcia, že platobným miestom je miesto vystavenia zmenky, teda sú ním Nové Zámky. Keďže vzhľadom na uvedené zmenku v prejednávanej veci nemožno považovať za domicilovanú, je vylúčený aj rozpor medzi platobným miestom a domicilom. O neplatnú zmenku by išlo len v prípade rozporu platobného miesta s domicilom, keďže takáto zmenka by bola rozporná, nakoľko nie je možné, aby sa platilo súčasne na dvoch rôznych miestach. O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. Rovnako zo žiadneho ustanovenia zákona zmenkového a šekového, a obzvlášť ani z jeho čl. I § 76 ods. 3 (ktoré začína návetím „ak niet osobitného údaja“) nemožno vyvodiť, že by miesto vystavenia zmenky, platobné miesto a adresa bydliska vystaviteľa zmenky nemohli byť odlišné. Ani odlišnosť každého z uvedených miest totiž nespôsobuje, že by sa súčasne malo platiť na viacerých miestach, čo jediné je vylúčené. Aj s touto námietkou žalovaného sa teda súd prvej inštancie správne a dostatočne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal.

40. Vo vzťahu k námietke žalovaného o tom, že v deň, ktorý je uvedený na zmenke ako deň vystavenia a v mieste, ktoré je uvedené na zmenke ako miesto vystavenia, sa žalovaný nezdržoval, odvolací súd uvádza, že podľa teórie zmenkového práva (Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový, s. 27 - 28) ako aj ustálenej súdnej rozhodovacej praxe (uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co Zm 53/2013 zo 04.12.2014, rozsudok NS SR sp. zn. 1 M Obdo V 13/2004 z 30.09.2005) ako dátum vystavenia môže byť uvedený akýkoľvek potenciálne možný dátum. Z hľadiska zmenkového nie je podstatné, či v uvedený deň bola zmenka skutočne vystavená. Zmenku je možné antedatovať alebo postdatovať bez vplyvu na jej platnosť. Taktiež aj ako miesto vystavenia môže byť uvedené akékoľvek potenciálne možné miesto na Zemi. Nemusí pritom ísť o miesto, na ktorom je zmenka skutočne vystavená. Uvedená námietka žalovaného je teda v prejednávanej veci bez akéhokoľvek právneho významu.

41. K namietanému premlčaniu žalovaným odvolací súd uvádza, že ani táto námietka, tak ako to správne ustálil aj súd prvej inštancie, nie je dôvodná. Inštitút premlčania zmenkových práv je upravený v čl. I § 70 zákona zmenkového a šekového. Ustanovenia čl. I § 77 ods. 1 v spojení s čl. I § 70 zákona zmenkového a šekového upravujú lehoty na uplatnenie zmenkového nároku, uplynutím ktorých je zmenkový dlžník oprávnený vzniesť námietku premlčania. Premlčacie lehoty nie sú rovnaké. Dĺžka premlčacej lehoty závisí od toho, kto a voči komu si nárok uplatňuje. V závislosti od toho zákon rozlišuje tri základné druhy premlčacích lehôt, a to trojročnú, jednoročnú a šesťmesačnú. Priame nároky zo zmenky, t. j. inter alia voči vystaviteľovi vlastnej zmenky sa premlčujú podľa čl. I § 77 ods. 1 v spojení s čl. I § 70 ods. 1 zákona zmenkového a šekového v lehote troch rokov, ktorá začína plynúť dňom splatnosti zmenky bez ohľadu na to, či deň splatnosti je alebo nie je pracovný deň. V prejednávanej veci začala vzhľadom na uvedené premlčacia lehota plynúť dňa 30.04.2006 a posledným dňom premlčacej lehoty bol 30.04.2009. Dňa 01.05.2009 došlo v prejednávanej veci k premlčaniu zmenečného nároku prijímateľa zmenky voči vystaviteľovi vlastnej zmenky. Žalobca sa v prejednávanej veci domáhal svojho zmenečného nároku návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorý bol súdu prvej inštancie doručený dňa 16.10.2007, teda nepochybne uplatnil svoj nárok na súde pred márnym uplynutím premlčacej lehoty. Odvolací súd k odvolacej námietke žalovaného o tom, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku premlčania, keď podľa žalovaného je premlčacia lehota v prejednávanej veci jednoročná, uvádza, že v jednoročnej lehote, upravenej v čl. I § 70 ods. 2 zákona zmenkového a šekového sa premlčujú len nepriame (postihové) nároky majiteľa zmenky (za predpokladu, že majiteľ vykonal potrebné úkony na zachovanie postihových práv - to neplatí, ak na zmenke bola vyznačená doložka zbavujúca majiteľa povinnosti vykonať protest). V prejednávanej veci však žalobca voči žalovanému uplatnil priamy nárok zo zmenky, ktorý sa podľa čl. I § 77 ods. 1 v spojení s § 70 ods. 1 zákona zmenkového a šekového premlčuje v už uvedenej trojročnej lehote odo dňa splatnosti (sročnosti) zmenky.

42. Neobstojí napokon ani námietka žalovaného o tom, že žalobca ako majiteľ zmenky túto nepredložil žalovanému na videnie či platenie. Ako vyplýva aj z teórie zmenkového práva, z praktického hľadiska má opomenutie prezentácie zmenky prezenantom (t. j. tým, kto je oprávnený vykonať práva zo zmenky - najmä remitent, ak zmenka nebola indosovaná alebo indosatár posledného indosamentu, ktorému svedčí nepretržitý rad indosamentov) prezentátovi (t. j. osobe, ktorá má zmenku zaplatiť, v prípade vlastnej zmenky je touto osobou vystaviteľ zmenky) opomenutie prezentácie zmenky vplyv len na existenciu práv vo vzťahu k nepriamym dlžníkom (Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový, s. 165) - teda nie vo vzťahu k priamemu dlžníkovi, akým je voči žalobcovi práve žalovaný. Opomenutím zachovávacích úkonov (predloženie zmenky na platenie) v zmysle čl. I § 77 ods. 1 v spojení s čl. I § 38 zákona zmenkového a šekového zanikajú nároky len vo vzťahu k nepriamym dlžníkom. Z praktického hľadiska

je opomenutie prezentácie síce porušením čl. I § 77 ods. 1 v spojení s čl. I § 38 zákona zmenkového a šekového, avšak nemá žiadny vplyv na existenciu práv voči priamym dlžníkom. Námietka opomenutia prezentácie je preto voči priamym dlžníkom v zásade irelevantná. Dôvodnou by uvedená námietka mohla byť v prípade, ak ňou žalovaný namieta platenie zmenkového úroku alebo trov konania, pretože ak by mu bola zmenka včas a riadne prezentovaná, zaplatil by ju, a preto by nebol dôvod platiť zmenkový úrok ani trovy konania, keďže k podaniu zmenkovej žaloby nemuselo dôjsť. O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

43. Čo sa týka namietanej skutočnosti, že avalista a vystaviteľ vlastnej zmenky sú totožné osoby, ani táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmenky či avalu (zmenkového ručenia). Avalistom totiž môže byť akákoľvek osoba, a to aj dokonca taká, ktorá je už zo zmenky zaviazaná z iného titulu (napr. v pozícii indosanta či vystaviteľa). Tento záver potvrdzuje aj doktrína zmenkového práva (Jablonka, B.: Zákon zmenkový a šekový, s. 142 - 143), pričom opačný záver nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia zákona zmenkového a šekového.

44. Vo zvyšku odvolací súd v súlade s § 387 ods. 2 CSP odkazuje na skutkové zistenia a právne posúdenie uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie.

45. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z už uvedených dôvodov podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil, a to tak vo výroku, ktorým súd prvej inštancie ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti v celom rozsahu, ako aj v na ňom závislom výroku o trovách námietkového konania vedeného na súde prvej inštancie. K tomuto odvolací súd uvádza, že nakoľko žalovaný v odvolaní osobitné odvolacie dôvody voči výroku o trovách námietkového konania vedeného na súde prvej inštancie neuviedol (ale napadol ho výlučne z dôvodu jeho závislosti na hlavnom, odvolaním napadnutom výroku), nebol tento výrok predmetom podrobnejšieho skúmania odvolacím súdom vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi.

46. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcoví, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (t. j. 100 %). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a ktoré vydá súdny úradník.

47. Toto rozhodnutie prijal odvolací súd pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.